

Principer och mål för ansvarsfullhet

Innehåll

1.	Inledning	2
2.	Principer för ansvarsfullhet och klimatsikter	2
3.	Mål	3
4.	Approach för en ansvarsfull placeringsverksamhet	5
5.	Uppföljning och rapportering	7

1. Inledning

Kraven på ansvarsfullhet och hållbarhet är en del av beslutsfattandet inom VER:s placeringsverksamhet och VER ska inte främja ekonomisk verksamhet som är ohållbar eller undviker ansvarsfullhet. VER:s placeringsverksamhet grundar sig på lagen om statens pensionsfond och de krav som fastställs i den samt på de anvisningar som utfärdats av finansministeriet.

Kraven på placeringsobjekten när det gäller miljö, samhällsansvar och god förvaltningssed är en del av bedömningen av riskerna och möjligheterna. Med hjälp av en ansvarsfull och hållbar placeringsverksamhet eftersträvar VER ett bättre förhållande mellan risk och avkastning för sina placeringar. Detta görs genom att minska riskerna och utnyttja de möjligheter som en hållbarhetsomställning medför. Placeringsbesluten fattas utifrån VER:s avkastningskrav och placeringsobjektens avkastningspotential med beaktande av risknivåerna och kraven på ansvarsfullhet. Beaktandet av ansvarsfullhet och hållbarhet i VER:s placeringsbeslut får inte stå i konflikt med de krav som i lag ställs på placeringsverksamheten.

Syftet med principerna och målen för ansvarsfullhet i VER:s placeringsverksamhet är att definiera VER:s mål för en ansvarsfull placeringsverksamhet och de metoder som är tillgängliga för att uppnå målen. Principerna för ansvarsfullhet i VER:s placeringsverksamhet omfattar alla tillgångsklasser och sättet att tillämpa principerna varierar beroende på tillgångsklassen och placeringssättet. Principerna och målen för ansvarsfullhet gör det lättare att förstå val och approach med anknytning till ansvarsfull placeringsverksamhet och ökar således placeringsverksamhetens öppenhet och transparens.

VER:s styrelse beslutar om de långsiktiga riktlinjerna för VER:s placeringsverksamhet. Styrelsen beslutar om principerna som gäller ansvarsfullheten i VER:s placeringsverksamhet. VER:s principer och mål för ansvarsfullhet utvärderas kontinuerligt och uppdateras vid behov.

VER:s ledning beslutar om riktlinjerna för verkställandet av principerna för ansvarsfullhet. Riktlinjerna används som grund när anvisningar utarbetas och de praktiska portföljförvaltningsförfarandena utvecklas. Portföljförvaltarna verkställer och följer genomförandet av ansvarsfullheten i sina placeringsportföljer i enlighet med VER:s principer för ansvarsfull placering.

VER följer upp och rapporterar om placeringarnas klimatavtryck. De första målen med anknytning till klimatavtrycket fastställdes 2019. År 2020 godkände Statsrådet en färdplan för att uppnå klimatneutralitetsmålet och gav i samband med detta VER anvisningar i anslutning till temat ansvarsfullhet. Anvisningarna har i sin nuvarande form också implementerats som en del av föreläggandet om VER. VER definierade klimatavtrycket för sin placeringsverksamhet 2020 och preciserade hösten 2022 sina mål med anknytning till ansvarsfullhet för att minska klimatavtrycket.

2. Principer för ansvarsfullhet och klimatsikter

VER:s principer för ansvarsfullhet skapar grunden för VER:s ansvarsfulla placeringsverksamhet och styr fastställandet av målen för ansvarsfullhet. Principerna omfattar alla tillgångsklasser, men sättet att tillämpa principerna beror på särdragen hos respektive tillgångsklass.

Vid VER bygger ansvarsfull placering på följande principer:

1. VER är övertygad om att iakttagandet av de väsentliga ESG¹-faktorerna har en positiv effekt på placeringsobjektens långsiktiga ekonomiska utveckling. Beaktande av de ESG-relaterade riskerna och möjligheterna, dvs. ESG-integration, utgör en väsentlig del av processen för en långsiktig placerare.
2. VER vill främja öppenheten hos placeringsobjekten och åtgärderna med anknytning till ansvarsfullhet.
3. VER förutsätter att placeringsobjekten bedriver en ansvarsfull verksamhet och i synnerhet beaktar klimatförändringen i sin verksamhet. VER:s placeringsobjekt ska inte hindra en hållbar utveckling.
4. Målet med VER:s klimatåtgärder är att hantera de ekonomiska riskerna som klimatförändringen orsakar för portföljen samt stöda genomförandet av² Parisavtalet.

Klimatförändringen orsakar osäkerhet i placeringsmiljön i framtiden. Syftet med VER:s klimatinsikter är att de ska fungera som långsiktiga riktlinjer som styr VER:s hantering av klimatrisker och riktar placeringarna till objekt som främjar den gröna omställningen. Samtidigt styr de också fastställandet av VER:s klimatmål.

VER:s klimatinsikter är följande:

1. Klimatförändringen är ett allvarligt hot mot mänskligheten och för att stävja klimatförändringen krävs en betydande minskning av utsläppen, vilket kräver en övergång till en koldioxidsnålare ekonomi (s.k. grön omställning).
2. För att genomföra den gröna omställningen bör stater, företag och placerare förbinda sig till Parisavtalet.
3. En klimatstrategi som endast fokuserar på uteslutande kan vara skadlig för den gröna omställningen och ökar den aktiva riskens andel i placeringsportföljen. Ett bättre alternativ är ofta att integrera de väsentliga klimatriskerna och -möjligheterna i placeringsbesluten, placera i klimatlösningar och placeringsobjekt som genomför övergången samt påverka koldioxidintensiva placeringsobjekt.

3. Mål

Fondens avkastning på lång sikt är beroende av en hållbar ekonomisk tillväxt och en fungerande finansmarknad. VER ska i samband med valet av placeringsobjekt beakta en hållbar utveckling och undvika att placera i objekt som fördröjer en hållbar utveckling. Därför är målet med VER:s ansvarsfulla placeringsverksamhet att identifiera långsiktiga risker med anknytning till ansvarsfullhet, hantera dem och stöda en hållbar utveckling genom att allokera kapital och föra en dialog med placeringsobjekten.

¹ ESG kommer från orden environmental, social och governance.

² Som en del av finska staten har VER förbundit sig till Parisavtalet, vars mål är att hålla ökningen av medeltemperaturen på jorden klart under två grader i förhållande till den förindustriella perioden och sträva efter att vidta åtgärder för att begränsa uppvärmningen till under 1,5 grader.

1. Klimatmål

För att främja uppnåendet av målen i Parisavtalet och hantera portföljens klimatrisker fastställer VER följande mål:

- VER eftersträvar klimatneutralitet för hela portföljen 2050³. Tidsfristen för målet valdes med utgångspunkt i att VER:s portfölj är globalt diversifierad och staternas klimatneutralitetsmål varierar geografiskt.
- VER:s mål för minskning av koldioxidintensiteten hos den noterade aktieportföljen före 2025 är 30 procent jämfört med nivån 2019⁴ och utsläppsminskningmålet före 2030 är 50 procent.
- När det gäller likvida företagslån har VER som mål att hålla koldioxidintensiteten för denna portfölj under jämförelseindex.

VER minskar portföljens klimatavtryck genom att placera indexdrivet. I nuläget överensstämmer dock inte de största marknadsindexen med Parisavtalet, vilket innebär utmaningar i anslutning till utsläppsminskningmålen för den globalt differentierade portföljen. Genomförandet av VER:s utsläppsminskningmål är alltså beroende av staternas och bolagens utsläppsminskningåtgärder. Därför följer VER vilka tidtabeller staterna och bolagen har fastställt för klimatneutralitetsmålen samt hur tidtabellerna förverkligas. VER strävar efter att utnyttja de utsläppsminskningmål som godkänts av Science-Based Targets initiative (SBTi) i sin identifiering av företag som eftersträvar klimatneutralitet och viktningen av dessa företag i portföljen. Syftet med detta är att en allt större del av börsbolagen ska förbinda sig till Parisavtalet. Under 2023 har VER utrett SBT-lönsamheten för direkta placeringar i den noterade aktieportföljen. Under de kommande åren kommer VER att utvärdera om SBT-lönsamheten lämpar sig som klimatmål. I fråga om alternativa, illikvida fondplaceringar följer VER upp utsläppstalen och beaktar särdragen med anknytning till tillgångsklassen. VER:s mål är att med tiden förenhetliga utsläppsrapporteringen.

2. UN Global Compact

UN Global Compact är FN:s företagsansvarsinitiativ som syftar till att främja och utveckla företagens och samfundens ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhet. De tio principerna i initiativet (Bilaga 2) är baserade på följande universella principer:

1. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
2. ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet
3. FN:s Riodeklaration om miljö och utveckling
4. FN:s konvention mot korruption

VER följer upp genomförandet av Global Compact-principerna med hjälp av en extern tjänsteleverantör. VER:s mål är att inget av dess portföljbolag ska bryta mot Global Compact-principerna. I eventuella fall av normöverträdelser analyserar VER:s portföljförvaltning händelsen och lämnar en utredning till VER:s

³ För närvarande kan portföljens klimatavtryck mätas för noterade aktier och likvida företagslån. Vi förväntar oss att mätbarheten kommer att utvidgas till statslån och onoterade placeringsobjekt under de kommande åren.

⁴ Kända utsläpp 31.12.2019.

interna riskhanteringskommitté, som beslutar om fortsättningen för placeringen. Upprepade betydande normöverträdelser kan leda till försäljning av ägande.

4. Approach för en ansvarsfull placeringsverksamhet

VER undertecknade FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI) år 2011. Dessa principer betraktas i dag globalt sett som utgångspunkt för bästa praxis inom ansvarsfull placering, och de styr också utvecklingen av VER:s processer för ansvarsfull placering. Den som undertecknar UN PRI-principerna strävar efter att:

1. Göra ESG-analysen till en del av placeringsprocessen.
2. Verka som en aktiv ägare och integrera ESG-aspekterna i sin ägarpraxis.
3. Främja placeringsobjektens ESG-rapportering.
4. Främja införandet av principerna för ansvarsfulla investeringar inom placeringsbranschen.
5. Främja ansvarsfull placering i samarbete med andra placerare.
6. Rapportera om sin verksamhet och sina framsteg när det gäller ansvarsfull placering.

VER:s principer för ansvarsfullhet omfattar både de internt och de externt förvaltade tillgångarna i fråga om alla tillgångsklasser. När det gäller nya fondplaceringar granskar VER fondens ESG-processer, -personal och -mätmetoder. VER bedömer externa fondförvaltares hållbara placeringsverksamhet med hjälp av en ESG-blankett och en dialog med fondbolaget. VER är medveten om att externa förvaltare närmar sig ESG-integrationer på olika sätt och att deras klimatmål varierar. VER förväntar sig att allt fler fonder under de närmaste åren kommer att fastställa ambitiösa klimatmål samt granska ESG-risker och -möjligheter som en del av den dagliga placeringsverksamheten.

Hos VER indelas den ansvarsfulla placeringsverksamheten i tre nivåer. Den första nivån är placering i enlighet med värderingarna och internationella normer. Syftet med detta är att svara på vissa kvalitetskrav i fråga om ansvarsfullhet. Ur institutionsplacerarnas synvinkel är det en ryktesrisk att placera i placeringsobjekt som bryter mot normerna eller betraktas som ohållbara, till exempel stenkol. Den andra nivån är ESG-integration, med hjälp av vilken VER strävar efter att analysera förändringar i ESG-aspekter. Den tredje nivån kan anses vara påverkan, vilken VER försöker genomföra i första hand genom att föra en dialog med bolagen och kapitalförvaltarna. VER kan också påverka via placeringar.

1. Placering i enlighet med värderingarna och internationella normer

Placerare närmar sig ofta denna ansvarsfullhetsnivå via uteslutande. Enligt Finsif är syftet med uteslutande att undvika placeringar i produkter, länder, branscher eller företag vars verksamhetssätt betraktas som ohållbara. VER:s kriterier för uteslutande är baserade på etiskt uteslutande, där ett placeringsobjekt utesluts från placeringsuniversumet på grund av objektets produkt eller beteende. I fråga om fondplaceringarna följer VER i tillämpliga delar den nedanstående listan för uteslutande.

Vid produktbaserat uteslutande utesluts ett placeringsobjekt om dess produkt i grund och botten är skadlig för människor eller miljön. Ett annat av VER:s kriterier är att inga negativa konsekvenser ska

uppstå om produkten försvinner från världen. Enligt dessa kriterier gör VER inga direkta placeringar i bolag vars omsättning till över 10 procent består av följande affärsverksamheter:

- Tobak
- Kontroversiella vapen
- Stenkol

I samband med uteslutande baserat på beteende utesluter VER bolag som bryter mot internationella normer. Uppföljningen görs med hjälp av en normgranskningsrapport som produceras av en extern tjänsteleverantör. Dessutom borde ett placeringsobjekt leva upp till de förväntningar som VER fastställt. Förväntningarna beskrivs i VER:s principer för ägarstyrning.

Offentlig samhällsservice finansieras med skatteintäkter. På grund av aggressiv skatteplanering försvagas den offentliga sektorns kapacitet att ackumulera skatteintäkter. Bedömningen av skatterelaterad ansvarsfullhet är väsentlig i synnerhet för illikvida placeringar. VER följer de internationella organisationernas (till exempel EU och OECD) bedömningar. VER placerar inte i länder som finns med på EU:s svarta lista. VER placerar inte heller i fonder som har etablerat sig i dessa länder.

2. ESG-integration

Enligt Finsif avses med ESG-integration systematiskt utnyttjande av ESG-information för placeringsanalyser och -beslut. I samband med ESG-integrationer läggs fokus ofta på ekonomiskt väsentliga ESG-faktorer som varierar beroende på branschen. Till exempel är växthusgasutsläpp och arbetssäkerhet väsentliga ESG-faktorer inom industrin, medan klientsäkerhet och informationssäkerhetsfrågor kan påverka ett företags värde inom hälsovårdssektorn.

I fråga om direkta aktie- och ränteplaceringar beaktar portföljförvaltarna ESG-faktorer som en del av placeringsanalysen och den kontinuerliga uppföljningen av placeringarna. ESG-integrationens nivå kan variera för VER:s fondplaceringar, eftersom VER inte kan påverka fondens mål när det gäller passiva fondplaceringar. En del av VER:s passiva fondplaceringar utnyttjar ESG-index producerade av en extern tjänsteleverantör, där hanteringen av hållbarhetsrisker påverkar indexets innehåll och viktningar. I fråga om aktiva fondplaceringar kan VER välja en fond som motsvarar VER:s mål för ansvarsfullhet. När det gäller illikvida fondplaceringar säkerställer VER:s portföljförvaltning en tillräcklig nivå på ESG-integrationen innan placeringsbeslutet fattas.

3. Påverkan

VER försöker påverka i första hand genom aktivt ägande. Aktivt ägande innebär en process där placeraren utnyttjar sina ägar rättigheter för att främja en hållbarare företagsverksamhet och säkerställa placeringsavkastningen. VER:s portföljförvaltare för regelbundet en diskussion om hållbarhetsteman med både portföljbolag och externa fondförvaltare. I VER:s principer för ägarstyrning beskrivs förväntningarna på en hållbar verksamhet hos portföljbolagen och externa kapitalförvaltare.

Utöver aktivt ägande strävar VER efter att påverka med hjälp av sin placeringsportfölj. I början av 2024 skapades vid VER en ny ESG-övergångsportfölj som består av globala aktiva fonder. Målet med fonderna är att via påverkan förändra bolagens verksamhetssätt och därigenom påverka bland annat bolagens koldioxidutsläpp. Dessutom utreder VER möjligheterna att öka portföljens positiva effekter och minska dess negativa effekter.

5. Uppföljning och rapportering

VER främjar transparens i sin verksamhet. VER rapporterar om verksamheten och resultaten inom ansvarsfulla placeringar både internt och externt samt för en kontinuerlig dialog med sina portföljbolags ledning och fondförvaltare. VER anlitar en extern tjänsteleverantör för granskning av portföljen i fråga om möjliga normöverträdelser och kontroversiella vapen. VER följer upp överträdelser och misstankar som VER har fått kännedom om samt beaktar dessa när placeringsbeslut fattas. VER rapporterar till sin styrelse om genomförandet av principerna och målen. Resultaten av VER:s PRI-rapport presenteras för styrelsen varje år. Dessutom ska statens pensionsfond en gång per år lämna information om placeringsverksamhetens ansvarsfullhet och klimatavtryck samt ett utlåtande av fondens placeringsdelegation till finansministeriet. Rapporteringen genomförs på det sätt som överenskommits separat med finansministeriet.

VER lämnar årligen en extern rapport om portföljens klimatavtryck, dvs. portföljens koldioxidintensitet och de absoluta utsläppen av portföljen, när det gäller den noterade aktieportföljen och företagslåneportföljen. VER publicerade sin första klimatrapport våren 2022.

Bilaga 1: Ordlista

Extern effekt	Extern effekt är en ekonomiterm som hänvisar till verksamhetens följder för parter vilka aktören inte har tagit i beaktande.
TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures)	TCFD är en internationell rapporteringsrekommendation med fokus på hot och möjligheter i samband med klimatförändringen.
SBTi (Science Based Targets initiative)	Science Based Targets initiative (SBTi) är ett gemensamt initiativ i samarbete mellan CDP, FN:s Global Compact, WWF och WRI, som driver ambitiösa klimatåtgärder för att minska utsläppen inom den privata sektorn i linje med Parisavtalet.
Finsif	Finsif är Finlands forum för ansvarsfulla placeringar. Syftet med Finsif är att främja ansvarsfulla placeringar i Finland.
Koldioxidintensitet (TCFD)	Portföljens koldioxidintensitet består av den vägda koldioxidintensiteten i förhållande till portföljvikterna (ton CO ₂ e/omsättning mUSD).

Bilaga 2: Global Compact-principerna⁵:

1. Företag ska stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom sfären för företagens inflytande.
2. Företag ska försäkra att de inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter.
3. Företag ska upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.
4. Företag ska eliminera alla former av tvångsarbete.
5. Företag ska stödja en effektiv avskaffning av barnarbete.
6. Företag ska stödja avskaffning av diskriminering på arbetsmarknaden och i samband med arbetsuppgifter.
7. Företag ska stödja försiktighetsprincipen i miljöfrågor.
8. Företag ska ta initiativ för att främja ansvarsfullhet i miljöfrågor.
9. Företag ska uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.
10. Företag ska motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor.

⁵ <https://globalcompact.se/om-oss/de-tio-principerna/>